Avaldatud eesti keeles: veebruar 2021
Jõustunud Eesti standardina: veebruar 2021

See dokument on EVS-i poolt loodud eelvaade

INFORMATSIOON JA DOKUMENTATSIOON
Muuseumide võtmeindikaatorid

Information and documentation
Key indicators for museums
(ISO 21246:2019, identical)

EESTI STANDARDI EESSÕNA

See Eesti standard on

— rahvusvahelise standardi ISO 21246:2019 ingliskeelse teksti sisu poolest identne tõlge eesti keelde ja sellel on sama staatus mis ümbertrüki meetodil vastu võetud originaalversioonil. Tõlgenduserimeelsuste korral tuleb lähtuda ametlikes keeltes avaldatud tekstidest;

— jõustunud Eesti standardina inglise keeles veebruaris 2021;

— eesti keeles avaldatud sellekohase teate ilmumisega EVS Teataja 2021. aasta veebruarikuu numbris.

Standardi tõlke koostamise ettepaneku on esitanud tehniline komitee EVS/TK 22 „Informatsioon ja dokumentatsioon“, standardi tõlkimist on korraldanud Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskus ning rahastanud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.

Standardi on tõlkinud tõlkebüroo Interlex OÜ, eestikeelse kavandi ekspertiisi on teinud Aaslar OÜ, standardi on heaks kiitnud EVS/TK 22.

Standardi mõnedele sätetele on lisatud Eesti olusid arvestavaid märkusi, selgitusi ja täiendusi, mis on tähistatud Eesti maatähisega EE.

See standard on rahvusvahelise standardi ISO 21246:2019 eestikeelne [et] versioon. Teksti tõlke on avaldanud Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskus ning sellel on sama staatus ametlike keelte versioonidega.

This standard is the Estonian [et] version of the International Standard ISO 21246:2019. It was translated by the Estonian Centre for Standardisation and Accreditation. It has the same status as the official versions.

See dokument on EVS-i poolt loodud eelvaade

Tagasisidet standardi sisu kohta on võimalik edastada, kasutades EVS-i veebilehel asuvat tagasiside vormi või saates e-kirja meiliaadressile standardiosakond@evs.ee.

ICS 01.140.20

Standardite reprodutseerimise ja levitamise õigus kuulub Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskusele

Andmete paljundamine, taastekitamine, kopeerimine, salvestamine elektroonsesse süsteemi või edastamine ükskõik millises vormis või millisel teel ilma Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskuse kirjaliku loata on keelatud.

Kui Teil on küsimusi standardite autorikaitse kohta, võtke palun ühendust Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskusega: Koduleht www.evs.ee; telefon 605 5050; e-post info@evs.ee

SISUKORD

EESSÕNA ... IV
SISSEJUHATUS ... V
1 KÄSITLUSALA ... 1
2 NORMIVIITED ... 1
3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED ... 1
4 MUUSEUMIDE FUNKTSIOONID JA KVALITEEDIASPEKTID ... 12
4.1 Muuseumide põhifunktsioonid ... 12
4.1.1 Kogumine ... 12
4.1.2 Säilitamine ... 12
4.1.3 Eksponeerimine ... 13
4.1.4 Haridustegevused ... 13
4.1.5 Teadustöö ... 13
4.1.6 Juhtimine ... 13
4.2 Muuseumide kvaliteediaspektid ... 13
5 MUUSEUMIDE VÕTMEINDIKAATORID ... 14
5.1 Üldist ... 14
5.2 Muuseumi indikaatorite kriteeriumid ... 14
5.3 Muuseumi indikaatorite kasutamine ... 15
5.4 Muuseumi indikaatorite valimine ... 15
5.5 Tulemuste võrreldavus ... 15
5.6 Kirjeldav raamistik ... 16
5.6.1 Üldist ... 16
5.6.2 Nimi ... 16
5.6.3 Taust ... 16
5.6.4 Indikaatori eesmärk ... 16
5.6.5 Käsitlusala ... 16
5.6.6 Indikaatori määratlus ... 16
5.6.7 Meetod ... 16
5.6.8 Tulemuste tõlgendamine ja kasutamine ... 17
5.6.9 Allikad ... 17
6 MUUSEUMIDE VÕTMEINDIKAATORITE LOEND ... 17
6.1 Üldist ... 17
6.2 Muuseumi funktsioonid ja võtmeindikaatorid ... 17
6.2.1 Kogud ... 17
6.2.2 Näitused ... 18
6.2.3 Digiteerimine ... 18
6.2.4 Külastused / külastajad / üldine teadlikkus ... 18
6.2.5 Haridustegevused ja üritused ... 18
6.2.6 Teadustöö ... 18
6.2.7 Juhtimine ... 18
6.3 Muuseumide võtmeindikaatorite loend ... 18
Lisa A (normlisa) Näitajate kirjeldus ja arvutamine ... 21
Lisa B (teatmelisa) Muuseumide kvaliteedi hindamiseks vajaliku lisateabe kontroll-loend ... 68
Kirjandus ... 70

See dokument on EVS-i poolt loodud eelvaade

EESSÕNA

ISO (International Organization for Standardization) on ülemaailmne rahvuslike standardimisorganisatsioonide (ISO rahvuslike liikmesorganisatsioonide) föderatsioon. Tavaliselt tegelevad rahvusvahelise standardi koostamisega ISO tehnilised komiteed. Kõigil rahvuslikel liikmesorganisatsioonidel, kes on mingi tehnilise komitee pädevusse kuuluvast valdkonnast huvitatud, on õigus selle komitee tegevusest osa võtta. Selles töös osalevad käsikäes ISO-ga ka rahvusvahelised ja riiklikud organisatsioonid ning vabaühendused. Kõigis elektrotehnika standardimist puudutavates küsimustes teeb ISO tihedat koostööd Rahvusvahelise Elektrotehnikakomisjoniga (IEC).

Selle dokumendi väljatöötamiseks kasutatud ja edasiseks haldamiseks mõeldud protseduurid on kirjeldatud ISO/IEC direktiivide 1. osas. Eriti tuleb silmas pidada eri heakskiidukriteeriumeid, mis on eri liiki ISO dokumentide puhul vajalikud. See dokument on kavandatud ISO/IEC direktiivide 2. osas esitatud toimetamisreeglite kohaselt (vt www.iso.org/directives).

Tuleb pöörata tähelepanu võimalusele, et standardi mõni osa võib olla patendiõiguse objekt. ISO ei vastuta sellis(t)e patendiõigus(t)e väljaselgitamise ega selgumise eest. Dokumendi väljatöötamise jooksul väljaselgitatud või selgunud patendiõiguste üksikasjad on esitatud peatükis „Sissejuhatus“ ja/või ISO-le saadetud patentide deklaratsioonide loetelus (vt www.iso.org/patents).

Mis tahes selles dokumendis kasutatud äriline käibenimi on kasutajate abistamise eesmärgil esitatud teave ja ei kujuta endast toetusavaldust.

Selgitused standardite vabatahtliku kasutuse ja vastavushindamisega seotud ISO eriomaste terminite ja väljendite kohta ning teave selle kohta, kuidas ISO järgib WTO tehniliste kaubandustõkete lepingus sätestatud põhimõtteid, on esitatud järgmisel aadressil: www.iso.org/iso/foreword.html.

Selle dokumendi on koostanud tehnilise komitee ISO/TC 46 „Information and documentation“ alamkomitee SC 8 „Quality — Statistics and performance evaluation“.

Igasugune tagasiside või küsimused selle dokumendi kohta tuleks suunata dokumendi kasutaja rahvuslikule standardimisorganisatsioonile. Täielik loetelu nende organisatsioonide kohta on leitav veebilehelt www.iso.org/members.html.

Dokument on EVS-i poolt loodud eelvaade

 © ISO 2019 – Kõik õigused kaitstud

SISSEJUHATUS

See dokument annab muuseumikogukonnale juhiseid muuseumide võtmeindikaatorite kasutamise kohta. Selles määratakse kindlaks muuseumide võtmeindikaatori nõuded ja kehtestatakse indikaatorite kogum igat tüüpi muuseumidele kasutamiseks.

Mõned selles dokumendis sisalduvad indikaatorid on muuseumides juba kasutusel või pakutud välja uuemas muuseumivaldkonna kirjanduses. Muud indikaatorid on võetud raamatukogu standarditest ja kohandatud muuseumide nõuetele. Lisas A kirjeldatakse võtmeindikaatoreid, mis on osutunud muuseumide kvaliteedi hindamisel kasulikuks. Lisas B täpsustatud andmeid võib kasutada muuseumi võtmeindikaatorite abil saadud teabe täiendamiseks ja toetamiseks, kuigi need pole iseenesest sellised indikaatorid. See dokument on välja töötatud tihedas koostöös Rahvusvahelise Muuseumide Nõukoguga (*International Council on Museums*, ICOM) ja see kasutab ära eelkõige Euroopa muuseumide statistika organisatsiooni (*European Group on Museum Statistics*, EGMUS) tööd.

See dokument on EVS-i poolt loodud eelvaade

See dokument on EVS-i poolt loodud eelvaade

Taotluslikult tühjaks jäetud

1 KÄSITLUSALA

Selles dokumendis määratakse kindlaks kogum võtmeindikaatoreid muuseumide kvaliteedi hindamiseks:

— muuseumide strateegilise planeerimise ja sisemise juhtimise eesmärgil;

— aruandluseks huvirühmadele, näiteks rahastamisasutustele, poliitikakujundajatele või avalikkusele;

— muuseumide rolli ja väärtuse edendamiseks õppe- ja teadustöös, hariduses ja kultuuris, sotsiaal- ja majanduselus;

— tulemuste võrdlemiseks aja jooksul ja muuseumide vahel.

Selle dokumendi eesmärk on pakkuda välja valik võtmeindikaatoreid, mis oleks kohaldatavad paljudele muuseumidele. Tõdetakse, et mitte kõik indikaatorid pole iga muuseumi kategooria või muuseumi jaoks asjakohased. Üksikute indikaatorite kohaldatavuse piirangud on loetletud iga indikaatori kirjelduse käsitlusala jaotises (vt lisa A).

Selle dokumendi eesmärk pole välistada muude selles nimetamata indikaatorite kasutamist.

2 NORMIVIITED

Sellel dokumendil puuduvad normiviited.

3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED

Standardi rakendamisel kasutatakse allpool esitatud termineid ja määratlusi.

ISO ja IEC peavad ülal standardimisel kasutamiseks olevaid terminoloogilisi andmebaase järgmistel aadressidel:

— ISO veebipõhine lugemisplatvorm: kättesaadav veebilehelt https://www.iso.org/obp/;

— IEC Electropedia: kättesaadav veebilehelt http://www.electropedia.org/.

3.1
juurdepääsetavus (*accessibility*)
teenuse või rajatise kättesaamise ja kasutamise hõlpsus

[ALLIKAS: ISO 11620:2014, 2.2]

3.2
museaalina arvele võtmine (*accession*)
tulme (*addition*)
objekti ametlik vastuvõtt muuseumikogusse

MÄRKUS Kui objekt on museaalina arvele võetud, on sellel kõrgem staatus kui juhul, kui see oleks pelgalt organisatsiooni omand, ja seda saab välja arvata üksnes läbi organisatsiooni juhtorgani, nt eestkostjate või direktori.

[ALLIKAS: ISO 18461:2016, 2.5.1]

3.3
tulmeraamat (*accession register*)
määratud aja jooksul muuseumikogusse nõuetekohaselt lisatud museaalide loetelu või kirjed

[ALLIKAS: ISO 18461:2016, 2.8.1]

See dokument on EVS-i poolt loodud eelvaade